

ONDERKENT GEZONDHEIDSVERANDERINGEN EN WELZIJN VAN DE BEWONER



Inhoud

Een goede dag bezorgen.....	3
Inleiding.....	4
Onderwijskundige verantwoording en afronding	5
Opdrachten	6
1. Prettig wonen, zelfzorg gewoonten en eigen regie.....	6
2. Factoren die de gezondheidstoestand beïnvloeden	9
3. Omgevingszorg.....	11
4. Zorgen voor een schone/prettige leefomgeving.....	14
5. Smaakvol eten en drinken in een fijne sfeer	17
6. Uitdagingen bij eten en drinken met mensen met dementie	20
7. Voedingsleer, vochtbalans en ondervoeding.....	23
8. Checklist theoretische kennis ADL.....	26
Assessment	30
Assessment 2A 'Ik onderken en ondersteun het welbevinden van de bewoner'.....	30
Assessment 2B 'Onderkennen van de gezondheidstoestand van de bewoner'	34
Bijlage 1 Leerdoelen thema 'Onderkent gezondheidsveranderingen en welzijn'.	38
Bijlage 2 Voorbeeld van het examen B1-K1-W1	40



Een goede dag bezorgen

Je kunt niet altijd blijven wandelen

'Ik ben een keer door een team gevraagd bij een nog wat jongere mevrouw, die de hele dag alleen maar geluiden zat te maken. Haar man kwam al niet meer, hij kon het niet aanzien. Ik had al direct een goede raad voor hem: ga met haar in de rolstoel naar buiten en neem haar mee naar het park. Vrijwel direct hield ze op met alle gegil, maar een kind begrijpt dat je natuurlijk niet altijd kunt blijven wandelen. De volgende oplossing kwam echter geheel onverwacht.

Toen ze haar naar bed brachten, hoorde ik de verzorgenden tegen elkaar zeggen: "Zorg nu dat ze niet op haar knieën in bed komt te zitten, want dan begint ze te kruipen." Dat bracht me bij de oplossing: kruipen is het alternatief voor lopen. Toen ik vroeg of ze haar toch eens op haar knieën in bed wilden zetten, ging ze inderdaad kruipen en stopte ze met gillen. Mijn voorstel om vervolgens haar kamer te ontruimen en daar matten neer te leggen zodat ze daar maar raak kon kruipen, vond iedereen echter weer schandalig en mensonterend, maar ja.. iemand die de hele dag maar zit te roepen of te gillen in een stoel is ook heel erg hoor!

Gelukkig kreeg ik toch de activiteitenbegeleider en de fysiotherapeut mee in dit idee, dus iedere dag werden er matten neergelegd en warempel: die mevrouw werd een stuk rustiger. Af en toe gingen ze mevrouw halen voor het zingen en daar gilde ze ook niet meer, maar deed ze mee met zingen.'

Uit: Het demente brein (Anneke van der Plaats & Gerke de Boer)

Inleiding

Als verzorgende in een kleinschalige woonvoorziening voor mensen met dementie is het belangrijk dat je de gezondheidstoestand van bewoners onderkent. Hoe iemand zich voelt en zijn omgeving ervaart is hierbij belangrijk en dit kan door veel factoren beïnvloed worden. Een verandering in de gezondheidstoestand heeft invloed op de lichamelijke en geestelijke beleving van de bewoner. Als verzorgende herken je signalen waaruit blijkt dat de zorgvrager een verandering in de gezondheidstoestand of het welbevinden ervaart.

In dit thema staan we stil bij jou als integrale medewerker. Het onderkennen van veranderingen in de gezondheidssituatie en het welzijn staan centraal. Medewerkers in kleinschalige woonvoorzieningen zijn duizendpoten, of met een mooi woord 'integrale medewerkers'. Dit betekent dat je naast het begeleiden, ondersteunen en verzorgen van bewoners, ook zorg draagt voor het creëren van een prettige woonsfeer, het huishouden en alles wat daarbij komt kijken.

Eerst is het zaak na te gaan wat wonen voor een individu eigenlijk inhoudt, ook als je dementie hebt. Daarnaast is het belangrijk vaardigheden van verzorging, het bereiden en ondersteunen bij eten en drinken en het huishouden te leren. Het onderwijs creëren van een prettig leefklimaat vormt een rode draad door dit hele thema.

Van jou wordt gevraagd deskundig te kijken naar wat mensen met een ernstige ziekte nodig hebben, en tegelijkertijd te zorgen voor een fijne sfeer en ondersteuning te bieden in wat ieder individu nodig heeft en wenst. De opdrachten belichten steeds één onderdeel van het bieden van (GE)woon(TE)zorg in een kleinschalige woonvorm en laten jou zien waar je bij mensen met dementie extra op moet letten.

Kennis van gewoonten en normen en waarden van bewoners is heel belangrijk om een echt thuisgevoel te creëren. Want deze normen, waarden en gewoontes zijn vaak anders dan die van jou. Een belangrijk onderdeel van dit vak is dan ook meebewegen en loslaten. Tegelijkertijd vorm jij een belangrijke houvast voor de bewoners. Je bent het baken dat bewoners de dag door helpt, biedt bewoners in meer of mindere mate structuur, en zorgt voor het reilen en zeilen in de woning.

We wensen je veel plezier en succes met het uitvoeren van dit thema.

Onderwijskundige verantwoording en afronding

Hoe werkt het leren middels thema's in het Fieldlab?

Je leert door middel van opdrachten. Vanuit deze opdrachten maak je de kennis eigen die passend is bij werkproces B1-K1-W1 en handel je hiernaar in de praktijk. Dit uit zich in een voldoende beroepshouding in de praktijk. Als je daarnaast de verplichte opdrachten behaald, het afsluitende assessment behaald en de kennistoets voldoende afrond kun je dit werkproces afsluiten met een examen B1-K1-W1.

Zie bijlage 1 voor de leerdoelen bij het Werkproces B1-K1-W1 en de voor de doelgroep verder toegespitste leerdoelen.

Afronding

Je rond dit thema af door de activiteiten uit te voeren en de opdrachten met de onderstaande resultaten te behalen.

Inspanningsverplichting

- Opdracht 3: Omgevingszorg
- Opdracht 4: Zorgen voor een schone/prettige leefomgeving
- Opdracht 5: Smaakvol eten en drinken in een fijne sfeer

Afronden met oordeel 'voldaan'

- Opdracht 1: Prettig wonen: zelfzorg, gewoonte en eigen regie
- Opdracht 2: Factoren die de gezondheidstoestand beïnvloeden
- Opdracht 7: Voedingsleer, vochtbalans en ondervoeding
- Opdracht 6: Uitdagingen bij eten en drinken met mensen met dementie
- Opdracht 8: Checklist theoretische kennis ADL, E-learning mondzorg voldoende afgerond

Onderdelen die afgerond worden na het doorlopen van de studiegids

- De kennistoets in periode 2 is met een 5,5 of hoger afgerond.
- Assessment 2A en 2B dienen met een voldoende te zijn afgerond.

Je hebt de lesmiddag Passieve Dagelijkse Levensverrichtingen (PDL) bijgewoond.

Opdrachten

1. Prettig wonen, zelfzorg gewoonten en eigen regie

DOELEN

- Je kent de begrippen eigen regie, zelfzorggebieden, zelfzorgactiviteiten en zelfzorg gewoonten en bent op de hoogte van zelfzorg gewoonten, wensen en behoeften van bewoners in de woning waar jij zorg biedt.
- Je kunt omschrijven wat wonen betekent voor mensen met dementie in een kleinschalige woonvoorziening en welke knelpunten deze mensen kunnen ervaren om zich thuis te voelen.
- Je bent je bewust van je eigen normen en waarden als het gaat om wonen, en kan die vergelijken met de normen en waarden van de bewoners in de woning.

RESULTATEN

- Je hebt kennis van de begrippen eigen regie, zelfzorggebieden, zelfzorgactiviteiten en zelfzorg gewoonten.
- Je weet wat het begrip 'eigen regie' betekent en bent in staat zorg te bieden die deze eigen regie van bewoners zoveel mogelijk in stand houdt.
- Je hebt je verdiept in theorie van persoonsgerichte zorg en kunt de basisbehoeften noemen waar je je op kunt richten in de begeleiding van mensen met dementie.
- Je hebt met je medestudenten gedeeld waar persoonlijke normen en waarden afwijken van die van bewoners en met elkaar nagedacht over hoe hiermee om te gaan.



AFRONDING



Maak verslag, presentatie, collage, vlog of filmpje en plaats dit in Classroom



Bespreking in teamvergadering of overleg met begeleider



Organiseer gesprek met collega's

ACTIVITEITEN

Thuis voelen

1. Bestudeer (mogelijk nogmaals) hoofdstuk 10 en 11 uit 'U woont nu hier' van Gerke de Boer. Eén van de belangrijkste uitgangspunten van kleinschalig wonen of kleinschalige zorg is dat mensen met dementie zich thuis moeten kunnen voelen. Wat is voor jou belangrijk om je thuis te kunnen voelen? Denk aan de omgeving en inrichting, aan de mogelijkheid om jouw gewoontes uit te kunnen voeren, en hoe jouw basisbehoeften worden vervuld. Kies één bewoner waar jij voor zorgt uit. Ga met de bewoner in gesprek en observeer de persoon gedurende je dienst. Voelt deze persoon zich thuis in de woonvoorziening? Wat draagt hieraan bij? Of wat zorgt ervoor dat deze persoon zich niet thuis voelt? Wat kan je bedenken om deze persoon zich meer thuis te laten voelen? Wat zou de eerste stap zijn om dit te bereiken? Leg dit vast in een **fotoreportage** en **besprek** dit met je medestudenten tijdens de lesuren op donderdagmiddag.

Normen en waarden

1. **Bestudeer** hoofdstuk 5 en 6 over normen en waarden uit het boek 'U woont nu hier' van Gerke de Boer. **Besprek** tijdens de schooluren op donderdag de stellingen op pagina 38 en 39 met elkaar. Wat valt jullie op?
2. **Beschrijf** 3 situaties waarbij de normen en waarden van bewoner(s) afwijken van die van jou. Hoe ga je hiermee om? **Besprek** dit tijdens een intervisie bijeenkomst met je medestudenten.

Eigen regie, gewoonten en behoeften

1. Lees hoofdstuk 6 'Werken vanuit de relatie' uit het boek Kleinschalig zorgen voor mensen met dementie van Jonker, Spijkers en van Wijngaarden. **Schrijf** voor jezelf nog eens in kort op wat eigen regie betekent, ook wanneer iemand (ernstige) dementie heeft en in een zorgomgeving woont (en waar je dus afhankelijk bent van anderen).
2. Bestudeer hoofdstuk 9, Wat is verplegen (2), in het boek 'U woont nu hier' van Gerke de Boer. Maak voor jezelf helder wat zelfzorggebieden zijn, wat zelfzorgactiviteiten zijn, en wat zelfzorg gewoonten zijn. **Besprek** deze begrippen met je medestudenten tijdens de lesuren.
3. **Bekijk** het filmpje 'See me' via <https://www.youtube.com/watch?v=ukXiOiAPu9Q> met medestudenten. Wat roept dit filmpje bij jullie op?
4. **Lees** op Zorgpad:
 - Collectie Zorg Algemeen 3 VZ
 - Thema's begeleiden bij wonen:
 - Leerpad 1: Ondersteunen bij de regie

AFRONDENDE ACTIES



Tom Kitwood, de grondlegger van persoonsgerichte zorg, schreef dat ieder mens behoefte heeft aan liefde, gehechtheid, warmte en troost (comfort), identiteit, erbij horen, en betekenisvolle activiteiten. Zoek op wat er onder deze basisbehoeften wordt verstaan. Bestaan deze behoeften bij mensen met dementie nog steeds? Noem drie voorbeelden waarbij je dit tijdens je werk hebt gezien. Mis je nog een behoefte? Reflecteer op deze stelling: goede zorg voor mensen met dementie, is ervoor zorgen dat zij nog steeds hun behoeften kunnen vervullen. Leg dit vast in een verslag (1 á 2 a4), een presentatie, een collage of een filmpje / vlog en zet dit in de classroom.



Verdiep je in een bewoner met gevorderde dementie. Welke zelfzorg gewoonten heeft deze mevrouw of meneer? Zijn er speciale wensen of behoeften? In welke mate helpen jij en je team om in deze gewoonten, wensen en behoeften te voorzien? Wat gaat goed en wat zou beter kunnen? Bespreek dit in de teamvergadering met collega's of met je werkbegeleider.



Tijdens een bijeenkomst op de donderdagmiddag gaan jullie de film: 'Ger, mijn hoofd in eigen hand' kijken. Bedenk met elkaar drie stellingen voor een andere groep en ga hierover in gesprek. De verwerkingsopdracht is je opgedane kennis overdragen aan collega's. Verzin een activiteit of werkvorm waarbij je met collega's in gesprek gaat over deze film.

2. Factoren die de gezondheidstoestand beïnvloeden

DOELEN

- Je bent bekend met de rollen die de familieleden en vrienden van de bewoners waar je voor zorgt hebben in de zorg voor hun naaste en bent in staat hen te betrekken bij de zorg voor een bewoner, om samen het wonen vorm te geven.
- Je kan tijdens het werk ICT hulpmiddelen inzetten om contact te onderhouden met de familie/naasten.
- Je onderkent de eigen kracht en gezondheidstoestand van de bewoner en het sociale netwerk.
- Je observeert en signaleert continu veranderingen in de gezondheidstoestand en het welbevinden van de bewoner. En bespreekt deze met de bewoner/cliënt en/of het sociale netwerk en indien nodig vraagt je door.
- Je kunt omschrijven wat de invloed is van slaaphygiëne op het waak- en slaapritme van de bewoners en weet dit op een voor de bewoner passende wijze in te zetten, overeenkomstig met de visie.

RESULTATEN

- Je begrijpt op welke manieren mensen uit het netwerk belangrijk kunnen zijn in het leven van iemand met dementie in een woonzorgvoorziening.
- Je begrijpt op welke manier de gezondheidstoestand van bewoners wordt beïnvloed door factoren.



AFRONDING



Bespreking tijdens lesmiddag

ACTIVITEITEN

1. Ga in **gesprek** met je begeleider over welke gezondheidsproblemen zich voordoen bij bewoners op jouw woning.
2. Ga op onderzoek uit hoe je deze gezondheidsproblemen kunt observeren. Denk hierbij aan het gebruik van je zintuigen of het gebruik van meetinstrumenten. **Maak een overzicht** van welke zintuigen en meetinstrumenten je kan gebruiken bij de voorkomende gezondheidsproblemen.
3. **Bespreek** met je begeleider welke meetinstrumenten binnen jouw werkplek gebruikt worden.
4. **Observeer** naar de invloed van de woonomgeving, de rollen die de familieleden en vrienden van de bewoners spelen en/of de aanwezigheid van prikkels bij een prettige sfeer op de gezondheidstoestand op de lichamelijke en geestelijke beleving van de zorgvrager.
5. **Observeer** je collega bij het voeren van een gesprek met de bewoner en/of zijn familie waarin een verandering in de gezondheidstoestand of welbevinden wordt besproken.
6. **Bestudeer** de onderstaande links (tekst én de praktijkvoorbeelden):
 - Wonen in het verpleeghuis
<https://www.zorgvoorbeter.nl/familieparticipatie/communiceren-verpleeghuis>
 - Toolkit Familieparticipatie
[https://www.vilans.nl/docs/producten/2013020%20toolkit-fam-part9%20\(def%20drukwerk\).pdf](https://www.vilans.nl/docs/producten/2013020%20toolkit-fam-part9%20(def%20drukwerk).pdf)
 - Familienet <https://www.familienet.nl/>
7. **Lees** op Zorgpad:
 - Collectie Zorg Algemeen 3 VZ
 - Thema's Gezondheidsbevordering:
 - Leerpad 1: Gezondheidsbevordering
 - Leerpad 2: De eigen kracht en gezondheidstoestand in kaart brengen en monitoren

AFRONDENDE ACTIES



Hoe wordt er op jouw werkplek gewerkt aan familieparticipatie om samen met de familie de gezondheidstoestand en welbevinden van de bewoners zo prettig mogelijk te maken? Op welke wijze wordt dit besproken en wordt hierbij gebruik gemaakt van ICT-hulpmiddelen?

Zie je verbeterpunten? Bespreek dit tijdens de lesmiddag.

3. Omgevingszorg

DOELEN

- Je weet waar je op let met betrekking tot omgevingszorg en draagt bij aan een prettige sfeer in de woning.

RESULTATEN

- Je bent in staat om een op het individu afgestemde prettige leefsfeer te creëren in de woning.
- Je weet in basis hoe het brein werkt als het gaat om prikkelverwerking en bent op de hoogte welke rol licht, inrichting van de woonkamer en eigen appartement, dagritme en de aanwezigheid van prikkels spelen bij een prettige sfeer.
- Je hebt oog voor het welbevinden van de bewoners.
- Je hebt kennis van de invloed van slaaphygiëne op het waak- en slaapritme van de bewoners en weet dit op een voor de bewoner passende wijze in te zetten, overeenkomstig met de visie.
- Je hebt je verdiept in het begrip 'teletubbie principe' en werkt ook volgens dit principe.



AFRONDING



Presentatie aan medestudenten



Schrijf een verslag en plaats dit in Classroom

ACTIVITEITEN

Muziek

1. **Beschrijf** in eigen woorden hoe jij denkt dat muziek kan bijdragen aan de zorg rondom mensen met dementie.
2. Vraag wat de lievelingsmuziek is van 2 bewoners en onderzoek hoe je die lievelingsmuziek toe kunt passen in de dagelijkse zorg. **Bespreek** met jouw werkbegeleider de succeservaringen en kijk of dit in het zorgleefplan van de bewoner past. EVV-er bespreken.
3. **Kijk** de volgende film op youtube "*Muziektherapie bevordert levenskwaliteit dementerenden*". <https://www.youtube.com/watch?v=OoZkE-Cg1uU>. Wat valt je op? **Bespreek** dit tijdens een lesdag met je medestudenten.

Dagritme en structuur

1. **Verdiep** je in waarom dagritme en structuur zo belangrijk is voor mensen met dementie.
2. Kies 2 bewoners uit met een verschillend dagritme. **Beschrijf** welke verschillen je ziet en hoe hier mee omgegaan wordt.
3. Ga naar <https://dementie.nl> en **zoek** bij de zoekfunctie naar het artikel 'De invloed van daglicht op iemand met dementie'.
4. Wordt licht/schemer en donker toegepast in de woning waar jij werkt? Zo ja **beschrijf** waarin je dit terugziet en zo nee onderzoek waarom dit niet toegepast wordt.

Slapen

1. Zoek op internet naar tips voor een goede slaaphygiëne van mensen met dementie. Wat zijn goede manieren om het slapen van bewoners te bevorderen? Waarom zijn we terughoudend met het geven van slaapmedicatie? Hoe passen de slaaphygiëne aanbevelingen in de visie van jouw werkplek? Wanneer zou je aanbevelingen toepassen? Wanneer niet? **Bespreek** dit met je medestudenten tijdens een lesdag.

Prikkels / omgevingszorg

1. **Lees** uit het boek 'Het demente brein - Omgaan met probleemgedrag' (Anneke van der Plaats en Gerke de Boer) hoofdstuk 3 & 6.
2. Onderzoek hoeveel dynamische prikkels in de woonkamer zich tegelijk afspelen en **beschrijf** deze.
3. In hoofdstuk 6 wordt er door Anneke van der Plaats gesproken over het 'teletubbie principe.' **Zie** je het teletubbie effect terug in de woning?
4. Ga naar www.innovatiekringdementie.nl en **zoek** bij trefwoord op 'Omgevingszorg belangrijk voor mensen met dementie.'

Welbevinden

1. Je gaat in **gesprek** met je collega over het begrip 'welbevinden'. Wat verstaan jullie onder het 'welbevinden' van een bewoner.
2. **Zijn** er objectieve hulpmiddelen/ meetinstrumenten om dit in kaart te brengen?
3. **Denk** na hoe je een verandering in het welbevinden kan bespreken met een bewoner.

AFRONDENDE ACTIES



Onderzoek tijdens een werkdag hoe het is met de omgevingszorg (gelet op alle aspecten in deze opdracht) in de woning. Wat valt je op? Presenteer dit tijdens de lesuren aan je medestudenten. Kunnen jullie verbeterpunten bedenken?



Vat deze samen in een verslag en plaats deze op de Classroom.

4. Zorgen voor een schone/prettige leefomgeving

DOELEN

- Je weet wat integraal werken is en waarom dit kan bijdragen aan het welbevinden van mensen met dementie in woonzorgvoorzieningen.
- Je kunt zorgen voor een schone en prettige leefomgeving voor de bewoners
- Je bent op de hoogte van de hygiënevoorschriften.
- Je bent op de hoogte van afspraken rondom brandveiligheid en -preventie en kunt deze toepassen.
- Je kunt zorg dragen voor de was in een kleinschalige woning.

RESULTATEN

- Je bent op de hoogte van alle taken van een integrale medewerker en hebt een gevoel van welke taken prioriteit hebben gedurende de dag.
- Je bent op de hoogte van de landelijke richtlijn hygiëne en de richtlijnen in de eigen woonvoorziening en kunt benoemen waar en waarom er verschillen zijn tussen deze richtlijnen.
- Je kunt zorgdragen voor de was in de woonvoorziening naar tevredenheid van bewoners en familieleden.
- Je hebt je verdiept in de normen en waarden van diverse betrokkenen bij de woonvoorziening als het gaat om huishouden en hebt een idee van hoe schoon het zou moeten zijn in de woonomgeving van bewoners.

AFRONDING



Presentatie aan team of werkbegeleider

ACTIVITEITEN

De opdracht hygiëne voer uit je tijdens een gezamenlijke lesmiddag.
Brandveiligheid en de was werk je zelfstandig uit.

Hygiëne

1. **Bekijk** de film Berber met elkaar
https://www.vpro.nl/spel~VPWON_1182434~de-wereld-van-berber-holland-doc~.html
2. **Lees** het landelijke hygiëneprotocol voor de verpleeghuiszorg voor mensen met dementie op de website: <https://www.rivm.nl/documenten/hygienerichtlijn-voor-verpleeghuizen-woonzorgcentra-en-kleinschalig-wonen> en vergelijk deze met de hygiëne protocollen – of voorschriften in de woonvoorziening waar jij werkt. Zijn er verschillen?
3. **Wat** zijn jouw eigen normen en waarden als het gaat om schoonhouden van een woning? Hoe schoon en netjes moet het zijn?
4. **Lees** op Zorgpad:
 - Collectie Zorg Algemeen 3 VZ
 - Thema's begeleiden bij wonen:
 - Leerpad 2: Ondersteunen bij de schoonmaak

Brandveiligheid

1. **Kijk** het filmpje over de brand in Rivierduinen via
<https://www.youtube.com/watch?v=vY3vLKzMMa0> Wat neem je mee uit dit filmpje?
2. Lees de brandveiligheidsinstructies op jouw werkplek. **Onderzoek** of er volgens deze instructies wordt gewerkt. Zijn er aandachtspunten?

De was

1. **Reflecteer** eens op de volgende casus: Vandaag is het MDO van mevrouw de Bok. Het gaat goed met haar volgens het zorgteam en de behandelaars. Mevrouw heeft gevorderde Lewy body dementie, maar het team heeft geleerd hoe ze haar het beste kunnen ondersteunen. Ze praat bijna niet, maar door je tempo te verlagen is het goed mogelijk om met haar te communiceren en is mw. in staat goed aan te geven wat ze wel en niet wil. Ze oogt tevreden. De laatste tijd heeft ze minder last van wanen en lijkt ze zowaar meer helder. De lichamelijke zorg gaat goed. Daar waar ze het eerst moeilijk vond dit te accepteren lukt het nu haar op een voor haar prettige manier te verzorgen. Het team heeft dankzij samenwerking met de familie activiteiten gevonden waar mw. van geniet. Toch is de familie tijdens het MDO zeer emotioneel. Tot ieders verbazing blijkt het te gaan om de was. Vijf weken geleden heeft een teamlid per ongeluk een zwart rokje mee gewassen met het witte wasgoed. Het gevolg is dat veel ondergoed van mw. grijs van kleur is geworden. Drie maanden terug was een duur vest te heet gewassen en gekrompen tot een poppenkleertje. 'Het vertrouwen is weg', snikt een dochter. Vind je dat de familie overdreven reageert op de fouten die zijn gemaakt bij het wassen? Waarom wel/niet? Wat zouden oorzaken kunnen zijn van het grote verdriet van de familie om deze ogenschijnlijk kleine dingen?
2. **Ga na** in de woning hoe de was wordt gedaan. Wordt er gewerkt volgens de wasvoorschriften? Vind je de manier van wassen hygiënisch? Gaat de wasverzorging zoals je het zelf ook zou doen?
3. **Lees** op Zorgpad:
 - Collectie Zorg Algemeen 3 VZ
 - Thema's begeleiden bij wonen:
 - Leerpad 4. Ondersteunen bij textiel



AFRONDENDE ACTIES



Maak een kort maar krachtig lijstje met 5 tips en tops over het huishouden, de hygiëne, de brandveiligheid en de was in de woning en presenteer dit aan je team tijdens een werkoverleg of bespreek het met de werkbegeleider een collega.

5. Smaakvol eten en drinken in een fijne sfeer

DOELEN

- Je weet waar je allemaal rekening mee dient te houden bij het bereiden van de maaltijd met de bewoners en draagt bij aan een prettige sfeer rondom de maaltijd.

RESULTATEN

- Je kunt een op de bewoners afgestemde smaakvolle maaltijd bereiden.
- Je weet een voor de bewoners prettige sfeer te creëren tijdens het eten en begrijpt het belang van zelf mee-eten
- Je bent op de hoogte van de hygiëncode en HACCP, en weet welke afspraken en regels er op jouw werkplek van toepassing zijn.
- Je bent in staat om zorg te dragen voor de boodschappen in een woning en alles wat daarbij komt kijken, en kunt het kasgeld beheren en de boekhouding bijhouden.
- Je bent op de hoogte van de invloed van eten op de gezondheidstoestand en het welbevinden van de bewoner.



AFRONDING



Presentatie fotoverslag tijdens lesmiddag

ACTIVITEITEN

Het menu

1. **Zoek** van een bewoner uit wat hij/zij allemaal smakelijk vindt om te eten en te drinken. Denk aan ontbijt, lunch, avondeten en tussendoortjes gedurende de dag. Doe dit door gesprekken met de bewoner te voeren en stel vragen aan familie.
2. Kies een gerecht uit wat de bewoner graag eet en ga dit samen met de bewoners **maken**.
3. **Lees** op Zorgpad:
 - Collectie Zorg Algemeen 3 VZ
 - Thema's begeleiden bij wonen:
 - Onderwerp 3. Ondersteunen bij maaltijden
 - De Theorie onderdelen;
 - 3.6 Maaltijden bereiden
 - 3.8 De organisatie van de maaltijdvoorziening

De boodschappen

1. **Doe** met een bewoner samen boodschappen.
2. **Hoe** bereid je je voor wanneer je samen boodschappen gaat doen? Wat heb je nodig?
3. **Hoeveel** kasgeld is er per week? Hoe is dit berekend?
4. **Wat** wordt er gemiddeld uitgegeven aan boodschappen in een week?
5. **Onderzoek** hoe de bewoner reageert op de omgeving in de supermarkt. Wat valt je op?
6. **Welke** producten wil iemand graag meenemen? Komt dit overeen met de producten die in de woning in de kasten staan?
7. **Lees** op Zorgpad:
 - Thema's beroepsgerichte basis: Wonen en Huishouden
 - Onderwerp 3. Ondersteunen bij maaltijden
 - Theorie onderdelen:
 - 3.5 boodschappen doen

Tafelindeling

1. Eet in de woning iedereen aan **dezelfde** tafel? Zijn er mensen die liever op een andere plek eten als de gezamenlijke eettafel?
2. Ga van 2 bewoners na hoe zij de thuis de **warme maaltijd** aten. Is dit nu nog hetzelfde?
3. Wat valt je op aan de **tafelindeling**? Zijn er vaste plaatsen? Wie zit waar en waarom? Zijn de keuzes voor de tafelindeling gemaakt vanuit het perspectief van de bewoner of vanuit ons perspectief als medewerker.
4. **Waar** ga je zelf zitten? Waarom op deze plek? Wat heeft dat voor invloed op de het welbevinden van andere bewoners.

Mee-eten

1. **Observeer** collega's en ga na wat jezelf allemaal doet tijdens de maaltijd.
2. **Observeer** waar ben je, behalve het ondersteunen van de bewoner met eten en drinken, nog meer mee bezig?

3. **Waarom** is het denk je van belang dat jezelf mee eet?

HACCP en hygiëne code

1. **Zoek** op internet naar de HACCP en vervolgens naar de hygiëncode voor woonvormen. Waarom is de HACCP niet van toepassing in kleinschalige woonvormen?
2. **Lees** het hoofdstuk over voedselveiligheid uit 'Kleinschalig zorgen voor mensen met dementie' van Angele Jonker, Wilma Spijkers en Betty van Wijngaarden (2012) en bestudeer de volledige hygiëne code op:
<https://hygienecode.voedingscentrum.nl/Assets/Uploads/hygienecode/Documents/Hygienecode%20woonvormen%20editie%202016.pdf>
3. **Ga na** hoe er in de woning wordt omgegaan met de hygiëne van voedsel. Zijn er vaste afspraken m.b.t. tot het bewaren en bereiden van voedsel?
4. Lukt het de medewerkers om deze afspraken na te leven? Wat zou volgens jou **beter** kunnen?

AFRONDENDE ACTIES



Maak een fotoverslag van deze opdrachten en presenteer dit tijdens de lesmiddag aan je medestudenten. Wat waren succespunten? Gingen er ook dingen minder goed?

6. Uitdagingen bij eten en drinken met mensen met dementie

DOELEN

- Je bent op de hoogte welke problemen en risico's er zijn m.b.t. het eten en drinken bij mensen met dementie, en weet hoe hier rekening mee te houden en/of hiernaar te handelen.
- Je bent op de hoogte van de eet- en drinkgewoontes van de bewoners in de woning waar je werkt, kent eventuele risico's en bent je bewust van mogelijkheden om hiermee om te gaan.
- Je bent in staat om zorg te dragen voor de boodschappen in een woning en alles wat daarbij komt kijken, en kunt het kasgeld beheren en de boekhouding bijhouden.
- Je bent op de hoogte van de invloed van eten op de gezondheidstoestand en het welbevinden van de bewoner.

RESULTATEN

- Je bent op de hoogte van mogelijke complicaties bij eten en drinken die kunnen voorkomen bij dementie en weet hierop in te spelen.



AFRONDING



Organiseer lesmiddag of -borrel



Presentatie van bevindingen aan medestudenten

ACTIVITEITEN

1. **Lees** uit het boek 'Eten om niet te vergeten' het hoofdstuk 'Presentatie van de maaltijd' door Anneke van der Plaats.

Tafel dekken

1. **Waar** houd je tijdens het tafel dekken allemaal rekening mee?
2. Waarom houd je tijdens het dekken van de tafel rekening met contrastkleuren? **Welke** kleuren zijn goed om te gebruiken voor het servies en tafelkleed?
3. Kijk nog eens de eerste 5 minuten van de film <https://vimeo.com/124029732> Welke **aanbevelingen** kun je doen als het gaat om tafeldekken voor deze woonvoorziening?
4. **Maak** van een gedekte tafel een kleurenfoto en zwart-wit foto. Waar is rekening mee gehouden met het dekken van de tafel? Wat valt je op aan de zwart-wit foto als je kijkt naar de contrasten?
5. **Besprek** tijdens de les de foto's. Waar is allemaal aan gedacht? Wat zou er nog anders/ beter kunnen?

Fingerfood

1. **Observeer** hoe er gegeten wordt door de bewoners in de woning waar jij werkt. Gebruikt iedereen nog vork en mes?
2. Ga naar <http://www.innovatiekringdementie.nl> en **lees** het interview met medewerkers van verpleeghuis De Hoge Weide over hoe zij fingerfood hebben toegepast.
3. **Zoek** op internet verschillende fingerfood recepten op. Bedenk, wanneer je kijkt naar het favoriete eten van de bewoners, wat in de smaak zal vallen.
4. **Maak** een fingerfood gerecht met en voor de bewoners. Vinden de mensen het lekker? Gaat het eten met minder moeite? Wordt er meer gegeten als anders?

Normen en waarden

1. **Bedenk** welke normen en waarden voor jou belangrijk zijn rondom de maaltijd?
2. **Observeer** gedurende een avondmaaltijd. Wat gebeurt er? Hoe reageert je collega op bepaalde gebeurtenissen? Zou je dit zelf ook zo gedaan hebben?

Complicaties bij eten en drinken

1. Complicaties die regelmatig voorkomen bij mensen met dementie zijn ontremming in eten, slikproblemen, smaakverandering, en veel afvallen / ondervoeding, een te lage vochtinname. Kijk eens op internet. Zijn er nog meer complicaties of veranderingen te noemen bij het eten en drinken bij mensen met dementie? Ga bij de genoemde complicaties / veranderingen na wat dit precies inhoudt voor mensen met dementie en wat de oorzaak is. **Hoe** kun je handelen als je deze complicaties tegen komt?
2. **Bekijk** de inleidende video's over lichamelijke en psychosociale veranderingen die invloed kunnen hebben op het eetgedrag van ouderen: https://www.youtube.com/watch?v=mHFvrxmLQI&t=0s&list=PL_AZzV2UXvr9dJPpe7CFncYIIR9gpEHOG&index=2
3. **Bekijk** het filmpje over psychische veranderingen bij het ouder worden: https://www.youtube.com/watch?v=oR9_gQ3IXZU&index=6&list=PL_AZzV2UXvr9dJPpe7CFncYIIR9gpEHOG

4. **Lees** het boekje 'Omgaan met afweergedrag bij eten en drinken van bewoners met dementie'.

5. **Lees** op Zorgpad:

- - Leerpada 4 Voeding en vocht Lees op Zorgpad:
- - Thema's beroepsgerichte basis: Persoonlijke zorg
- - Onderwerp: 5 Voeding en vocht
- - De theorie onderdelen:
 - 4.3 Methodisch werken bij zorg voor voeding.
 - 4.6 Eetlust
 - 4.8 Aandachtspunten voor de branches

6. Kijk naar de bewonersgroep waar jij werkt. Bij welke bewoners speelt één of meerdere van deze complicaties of veranderingen? **Hoe** wordt hiermee omgegaan?

AFRONDENDE ACTIES



Organiseer samen met je medestudenten een lesmiddag of –borrel.



Bereid met je medestudenten fingerfood hapjes en presenteer jullie bevindingen van deze opdracht. Wat kunnen we leren?

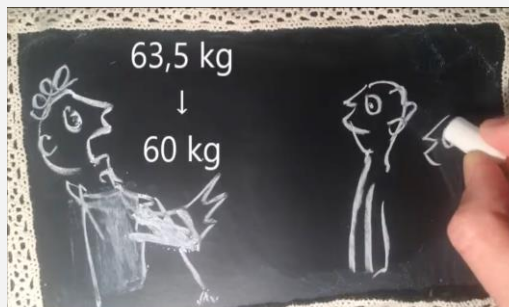
7. Voedingsleer, vochtbalans en ondervoeding

DOELEN

- Kan kennis van voedings- en dieetleer en voedingsproblematiek toepassen.
- Kan benoemen wat de kenmerken zijn van ondervoeding
- kan kennis van de basisprincipes van de vochtbalans toepassen

RESULTATEN

- Je bent op de hoogte van mogelijke oorzaken bij ouderen die invloed hebben op het genot van eten en drinken en weet hierop in te spelen.
- Je kunt kennis van voedings- en dieetleer en voedingsproblematiek toepassen.
- Je kunt kennis van de basisprincipes van de vochtbalans toepassen.



AFRONDING



Bespreking met medestudenten

ACTIVITEITEN

Onderzoek de elementen van voeding: Welke voedingsstoffen zijn er en waar zitten ze in? Wat is gezonde voeding?

1. **Lees** op Zorgpad:
 - Collectie Zorg Algemeen 3 VZ
 - Thema's Begeleiden bij wonen:
 - Leerpad 3 Ondersteunen bij de maaltijden
 - De theorie onderdelen:
 - 3.3 Voedingsstoffen
 - 3.4 Gezonde voedingen adviseren
 - 3.7 Adviezen geven over voeding en diëten
2. **Lees** op Zorgpad
 - Collectie Zorg Algemeen 3 VZ
 - Thema's beroepsgerichte basis: Persoonlijke zorg
 - Leerpad 4 Voeding en vocht
 - De theorie onderdelen:
 - 4.2 Functie van voeding en vocht
 - 4.4 Vochtbalans,
 - 4.5 Voedingstoestand
3. **Bekijk** de Prezi Welke voedingsstoffen zijn er en waar zitten ze in?
https://prezi.com/orsbvrc8wbhd/welke-voedingsstoffen-zijn-er-en-waar-zitten-ze-in/?utm_campaign=share&utm_medium=copy
4. Bezoek de website Zorg voor beter 'Ondervoeding bij ouderen':
<https://www.zorgvoorbeter.nl/eten-en-drinken/ondervoeding-ouderen> en **lees** de kopjes: definitie van ondervoeding, de oorzaken van ondervoeding, risicogroepen, gevolgen van ondervoeding en oorzaken van voedselweigering.
5. **Bekijk** deze video-prezi 'Gevolgen van ondervoeding bij ouderen':
<https://prezi.com/xno2rte5qt7o/gevolgen-van-ondervoeding-bij-ouderen/>
6. Als ondervoeding in een laat stadium wordt ontdekt, kan het lastig zijn om de negatieve cirkel van ondervoeding te doorbreken. Herkenning in een vroeg stadium is dus belangrijk. Om ondervoeding in beeld te krijgen kan je de een screeningsinstrumenten gebruiken om dit objectief vast te stellen. Je kunt de bewoner wegen of een de SNAQ RC (verzorgings- en verpleeghuizen), SNAQ 65+ (thuiszorg, huisarts) afnemen. Let bijvoorbeeld op onderstaande signalen. Waar **let** jij al **op**? Wat zou je nog meer kunnen doen?



7. **Bekijk** dit filmpje Gezondheidsrisico's ondervoeding (1:58 minuten) over algemene tips wat jij kan doen om ondervoeding en ondergewicht bij ouderen te voorkomen:
<https://vimeo.com/222656368>
8. **Bekijk** casus video 1: Casus meneer Fransen
https://www.youtube.com/watch?v=jdMXIL3kY8k&list=PL_AZzV2UXvr9dJPpe7CFncYIIR9gpEHO&index=3

Maak of **bespreek** samen met een medestudent de volgende vragen:

- Is meneer Fransen ondervoed of heeft hij een risico op ondervoeding? Waarom denk je dat? Maakt hierbij een BMI-berekening.
- In de clipjes maakten we onderscheid tussen lichamelijke oorzaken van ondervoeding (bijv. achteruit gaan van smaak en reuk) en sociale en psychologische oorzaken (bijv. depressie, eenzaamheid).
- Wat zijn lichamelijke oorzaken van (risico op) ondervoeding bij meneer Fransen?
- Wat zijn sociale en psychologische oorzaken van (risico op) ondervoeding bij meneer Fransen?
- Is meneer Fransen in een negatieve cirkel van ondervoeding is gekomen? Waar baseer je dat op?
- Wat zou jij kunnen doen om ondervoeding bij meneer Fransen tegen te gaan?

AFRONDENDE ACTIES



Beschrijf wat zou jij kunnen doen om bewoners te stimuleren wel voldoende en gezond te eten. Maak een lijstje met vier acties en bespreek dit met de medestudenten.

8. Checklist theoretische kennis ADL

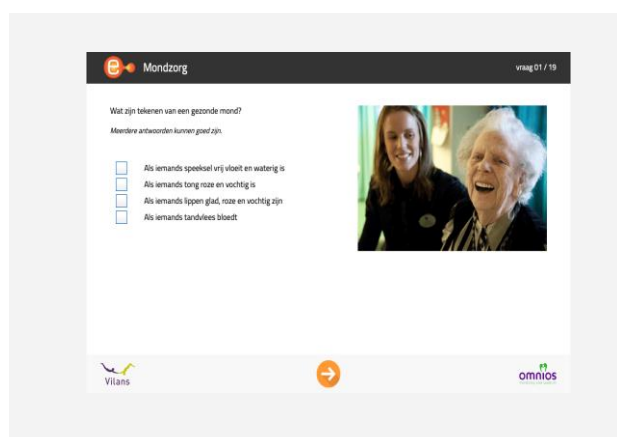
Deze opdracht is bedoeld ter voorbereiding op het assessment en de kennistoets 1. In de Startgids 'Ik als zorgverlener binnen kleinschalig wonen' is de ADL al uitvoerig behandeld. Dit is een overzicht (checklist) waarbij alle vaardigheden nog eens beschreven zijn. Deze vaardigheden moet je beheersen. Je kunt het zien als een hulpmiddel bij het voorbereiden op de examens. Het maken van deze opdrachten is niet verplicht. Bespreek met de praktijkbegeleider welke opdrachten er voor jou nog noodzakelijk zijn om te maken.

DOELEN

- Je bent op de hoogte welke problemen en risico's er zijn m.b.t. het eten en drinken bij Je bent in staat om onder zelfstandig de persoonlijke zorg bij Algemene Dagelijkse Levensbehoeften (ADL) te geven, die aansluit bij de behoefte van de bewoner waarbij je observeert naar gevolgen van inactiviteit een deze tot een minimum beperkt.

RESULTATEN

- Je ondersteunt de bewoner bij allerlei activiteiten als: douchen en wassen; tanden poetsen; haar-, huid-, oog-, mond- en nagelverzorging en make-up aanbrengen, scheren, aan- en uitkleden, uitscheiding en slapen en waken.
- Je verleent je zorg aan de hand van handelingsplannen uit het zorgdossier van de bewoner.
- Je houdt je aan protocollen en richtlijnen zoals handhygiëne, persoonlijke hygiëne van de verzorgende en kledingvoorschriften.
- Je herkent aandachtspunten en complicaties ten gevolg van inactiviteit.
- Je rapporteert de bevindingen die je tijdens de zorgverlening opdoet in het zorgdossier volgens de richtlijnen van de werkplek
- Je bespreekt rapportages van je observaties tijdens de ADL met behulp van ICT vaardigheden met de bewoner en/ of familie om samen te bepalen wat de vervolgacties hierop kunnen zijn.



AFRONDING



Maak e-learning



Maak schriftelijk of video verslag



Presentatie aan studentengroep

ACTIVITEITEN

1. **Oriënteer** je op alle onderdelen van de ADL aan de hand van de onderstaande checklisten. Schat in welke onderdelen je beheerst en in het assessment voldoende kan uitvoeren en op welke onderdelen je nog moet verdiepen. Het gaat hierbij niet alleen om de praktische uitvoering maar ook om kennis. Als verzorgende dien je signalen van 'bedreigingen' te herkennen en deze te voorkomen, denk hierbij aan huidletsel bij incontinentie, obstipatie en ondervoeding e.a.
2. De **theorie** vind je in Zorgpad bij de volgende leerpaden:
 - Collectie Zorg Algemeen 3 VZ
 - Thema's beroepsgerichte basis: Persoonlijke zorg
3. **Checklist** uitvoerende vaardigheden t.a.v. ADL:
 - Aan- en uitkleden
 - hulp bieden bij het uit bed komen
 - hulp bieden bij het overeind komen uit stoel
 - gezicht en handen wassen
 - mondverzorging en tandenpoetsen
 - hele lichaam wassen en drogen
 - het observeren van huidletsel t.g.v. smetten, incontinentie of immobiliteit
 - het ondersteunen bij het naar de toilet gaan en incontinentie
 - het ondersteunen bij eten en drinken
 - het ondersteunen bij rondlopen in huis (evt. met stok)
 - het ondersteunen bij de trap op- en aflopen
 - het ondersteunen bij het buitenshuis rondlopen (evt. met stok)
 - het verzorgen van voeten en teennagels
 - het ondersteunen bij het bewegen in bed
 - kunnen hanteren van meetinstrumenten om risico's op complicaties te herkennen:
 - 'Richtlijn Zorg bij een verstoord slaap-waak ritme' opgesteld.
 - Barthel Index.
 - Groningen Activiteiten Restrictie Schaal (GARS).
 - Quetelet Index of body mass index (BMI) bepalen.
 - Short Nutritional Assessment Questionnaire score of SNAQ score
4. **Checklist** mogelijke aandachtspunten en complicaties t.a.v. de persoonlijke en uiterlijke verzorging en mobiliteit:

Mondproblemen

- verwaarlozing of problemen met het gebit
- droge mond en lippen
- pijn in de mond
- moeite met slikken
- slechte adem

Voeding en vocht

- gewichtsverlies
- loszittende kleding
- on aangebroken maaltijden of ander voedingspatroon
- ondervoeding
- overgewicht
- uitdroging

Uitscheiding

- ongewild verliezen van urine en/of faeces (incontinentie)
- obstipatie en diarree

- schaamte
- terugtrekken uit sociale omgeving

Huidletsel

- overmatige transpiratie
- incontinentie
- inactiviteit, niet kunnen veranderen van houding

Mobiliteit

- minder goed in staat zijn om te bewegen
- vallen
- verkeerde houding in bed
- stoornissen in balans
- duizeligheid
- lichamelijke veranderingen die de mobiliteit beperken

Stoornis in slaapproces

- niet kunnen inslapen
- niet kunnen doorslapen
- aanvallen van onbedwingbare slaap (narcolepsie)

Stoornis in de hoeveelheid slaap

- slapeloosheid
- overmatig slapen (hypersomnia)
- slaperigheid (somnolentie)

Afwijkingen tijdens het slapen

- ontlasting tijdens de slaap
- incontinentie van urine tijdens de slaap
- activiteiten tijdens de slaap die men zich later niet kan herinneren
- slaapwandelen en spreken tijdens de slaap
- tandenknarsen

5. **Toets** je kennis via e-learnings

Verplicht af te ronden: Mondzorg (via Zorgpad bij uiterlijke verzorging) of via <https://free-learning.nl/modules/mondzorg/start.html>

Vrije keuze

- Hygiëne (via Zorgpad bij voorschriften toepassen)
- Obstipatie en laxeren (via Zorgpad bij uitscheiding)
- Valpreventie (via Zorgpad bij mobiliteit)

AFRONDENDE ACTIES



Je hebt de e-learning Mondzorg met een voldoende afgerond.



Maak een uitwerking van de gemaakte opdrachten, dit mag een ingesproken video zijn of een schriftelijk verslag. Plaats deze in de classroom.



Daarnaast presenteert je jouw gemaakte opdrachten in de studentengroep, indien er identieke verdiepingsonderwerpen zijn mag er zeker samengewerkt worden. Het is dus handig om in de lesgroep te bespreken op welk vlak je zou willen verdiepen.

Assessment

Assessment 2A 'Ik onderken en ondersteun het welbevinden van de bewoner'

Inleiding

Het assessment 'Ik onderken en ondersteun het welbevinden' heeft betrekking op:

- Werkproces B1-K1-W1: Onderkent de gezondheidstoestand op somatisch en psychosociaal gebied.

Door het behalen van het assessment 'Ik onderken en ondersteun het welbevinden' en het assessment 'Ik onderken en ondersteun het gezondheidssituatie van de bewoner' met een Voldaan resultaat sluit je het thema 'Onderkent gezondheidsveranderingen en welzijn KD 2020' af.

Het assessment bestaat uit het **observeren van het welbevinden van de bewoner door samen, dus met de bewoner, dagelijkse activiteiten bij wonen, voeding en huishouding uit te voeren**.

Daarbij houd je rekening met de beleving, wensen en mogelijkheden van de bewoner. Je overlegt met de bewoner en naastbetrokkenen welke taken/werkzaamheden de bewoner zelf doet en welke ondersteuning door jou of anderen wordt gegeven.

Je stemt al je de activiteiten af op de bewoner om vanuit zijn beleving 'de juiste' ondersteuning te verlenen. Op deze wijze monitor je het welbevinden van de bewoner en bespreek je zo nodig veranderingen in welzijn met hem/haar of zijn naasten.

Voor het assessment '**Ik onderken en ondersteun het welbevinden van de bewoner**' ga je drie bewoners ondersteuning bieden bij het welbevinden. Je past dit toe bij de activiteiten rondom wonen en huishouden (denk hierbij aan schoonmaak, maaltijden, textiel). Dit is verdeeld over **vier stappen**:

Stap 1 – Voorbereiden

Je observeert een bewoner tijdens het ondersteunen bij het voeren van de regie over wonen en huishouden.

Stap 2 – Plannen

Je treft de noodzakelijke voorbereidingen om de bewoner te kunnen ondersteunen bij het voeren van de regie over wonen en huishouden.

Stap 3 – Uitvoeren

Je biedt ondersteuning en houdt daarbij rekening met de wensen en mogelijkheden van de bewoners. Je stemt al je de activiteiten af op de bewoner om vanuit zijn beleving 'de juiste' ondersteuning te bieden.

Stap 4 – Evalueren

Je bespreekt wat je hebt gedaan met je werkbegeleider.

Resultaat

Je hebt onderzocht welke mogelijkheden de bewoner zelf heeft om het eigen welbevinden te vergroten middels activiteiten op het gebied van wonen en huishouden. Deze ondersteuning is door jou geboden, waarbij je observaties hebt uitgevoerd rondom welbevinden. Bij het uitvoeren heb je rekening gehouden met autonomie, eigen regie en beleving van de bewoner. Je hanteert hierbij de protocollen, voorschriften en richtlijnen van de Werkplek. Je hebt alle de activiteiten afgestemd op de bewoner om vanuit zijn beleving 'de juiste' zorg te verlenen.

Bewijsstukken

- A. Verslag van stap 1 (maximaal 2 A4'tjes).
- B. Werkplan stap 2.
- C. Een ingevulde beoordeling van je werkbegeleider over stappen 1, 2 en 3.
- D. Een evaluatieverslag volgens het Reflectiemodel van Korthagen stap 4.

Wanneer behaald

- Alle onderdelen moeten voldoende zijn om als eindoordeel voldoende te kunnen krijgen.
- Een voldoende eindoordeel houdt in dat de student het onderdeel 'Ik onderken en ondersteun het welbevinden van de bewoner' uit het Thema 'Onderkent gezondheidsveranderingen en welzijn' heeft afgerond.
- Een voldoende oordeel van het assessment 2A 'Ik onderken en ondersteun het welbevinden van de bewoner' en een Voldoende oordeel van het assessment 2B 'Ik onderken en ondersteun gezondheidsveranderingen van de bewoner' geven toegang tot het examen B1-K1-W1 'Onderkent de gezondheidstoestand op somatisch en psychosociaal gebied'.

Stap 1 – Voorbereiden

- A. Observeer een bewoner bij het uitvoeren van huishoudelijke activiteiten. Zie je verandering op het gebied van welbevinden?
- B. Ga met de bewoner in gesprek over de activiteit.
- C. Onderzoek welke protocollen, richtlijnen en voorschriften in de instelling worden gebruikt omtrent wonen, voeding en huishouden.
- D. Kies samen met je werkbegeleider drie bewoners uit en beantwoord voor elke bewoner onderdeel D tot en met F.
- E. Onderzoek hoe bepaald is bepaald welke ondersteuning de bewoner nodig heeft op het gebied van wonen, voeding en huishouden. Ga bijvoorbeeld in gesprek te gaan met de naasten.
- F. Beschrijf welke verschillen er zijn in de geboden ondersteuning bij deze drie bewoners.
- G. Geef een verklaring voor de gevonden verschillen, betrek hierbij ook de theorie die in Zorgpad staat bij het thema Wonen en Huishouden.
- H. Schrijf in een verslag (maximaal 2 A4'tjes) de uitkomsten van onderdeel A tot en met F en bespreek dit met jouw werkbegeleider.

Stap 2 – Plannen

Maak een werkplan (zie bijlage 1) voor het verbeteren van het welbevinden van de bewoner middels het voeren van de regio over huishouden en wonen.

- A. Om een werkplan te kunnen maken doorloop je de volgende stappen:
 - 1. Raadpleeg het (zorg)leefplan of Elektronisch Bewonersdossier van deze drie bewoners en bekijk welke ondersteuning de bewoners nodig hebben en hoe je de zelfredzaamheid bij elke bewoner kan bevorderen.
 - 2. Observeer je collega's bij de gevraagde ondersteuning rondom welbevinden aan bewoners.
 - 3. Schrijf sterke punten op die je hebt gezien.
 - 4. Ga na welke protocollen, richtlijnen en voorschriften je gaat gebruiken.
 - 5. Ga na welke mogelijkheden er voor bewoners zijn om hun wensen aan te geven en welke mogelijkheden er voor jou zijn om die te realiseren.
 - 6. Stel vast welke hulpmiddelen je gaat gebruiken bij de ondersteuning.
- B. Maak een werkplan voor het uitvoeren van de ondersteuning van de drie bewoners en bespreek dit plan met je werkbegeleider.

Stap 3 – Uitvoeren

- A. Bied zelfstandig de gevraagde ondersteuning, gericht op welbevinden aan een bewoner.
- B. Je laat hierbij zien dat:

- 
1. je rekening houdt met wensen en mogelijkheden van de bewoners.
 2. Je de eigen regie van de bewoner stimuleert op het gebied van wonen, voeding en huishouden.
 3. je volgens je gemaakte werkplan werkt.
 4. je de werkzaamheden uitvoert volgens de protocollen, richtlijnen en voorschriften van het leerbedrijf.
 5. je de juiste hulpmiddelen gebruikt volgens protocol.

Stap 4 – Evaluatie

- A. Bespreek de uitvoering na afloop met je werkbegeleider.
- B. Vraag om feedback.
- C. Maak een verslag volgens de Reflectiecyclus van Korthagen.

Beoordelingsformulier ASSESSMENT 2A**'Ik onderken en ondersteun het welbevinden van de bewoner'**

Naam student:

OV-nummer:

Beoordeling door de praktijk**Stap 3 – Uitvoeren**
De student:**Voldoende****Onvoldoende**

1.	Heeft aandacht voor de wensen van de bewoner met betrekking tot de uitvoering van taken t.a.v. wonen, voeding en huishouding.	
2.	Respecteert de autonomie en eigen regie in de zelfredzaamheid.	
3.	Sluit in de ondersteuning aan op de mogelijkheden, wensen en gewoonten van de bewoner en/of naastbetrokkenen.	
4.	Motiveert de bewoner en naastbetrokkenen op een overtuigende manier tot haalbare activiteiten op het gebied van wonen en huishouden.	
5.	Houdt rekening met de afspraken in het zorgplan bij het ondersteunen bij wonen en huishouden.	
6.	Werkt volgens de protocollen, richtlijnen en voorschriften van de organisatie.	
7.	Kiest de juiste materialen en middelen bij de huishoudelijke taken.	
8.	Ondersteunt de bewoner en/of naastbetrokkenen bij het structureren en plannen van wonen en huishouding.	
9.	Houdt rekening met voedings- en dieetleer en voedingsproblematiek van de bewoner.	
10.	Motiveert de bewoner en naasten/betrokkenen op een overtuigende manier tot haalbare voedingsintake die aansluit bij de behoefte en wens van de bewoner.	
11.	Werkt tijdens de ondersteuning van wonen, voeding en huishouden methodisch, hygiënisch, veilig, ergonomisch, milieubewust en kostenbewust.	
12.	Heeft gecontroleerd of de geboden ondersteuning toereikend is en bespreekt deze met bewoner en/of naastbetrokkenen.	
13.	Observeert en rapporteert veranderingen in gedrag en gezondheid.	
14.	Heeft gewerkt volgens het gemaakte werkplan.	

Voldoende**Onvoldoende****Bewijsstukken:**

Verslag stap 1.

Werkplan stap 2.

Beoordeling door docent:

Evaluatieverslag stap 4.

Eindoordeel**Docent****BPV-begeleider****Student - voor gezien**

Datum

Handtekening:

Opmerkingen:

Assessment 2B 'Onderkennen van de gezondheidstoestand van de bewoner'

Inleiding

Het assessment 'Onderkennen van de gezondheidstoestand van de bewoner' heeft betrekking op:

- Werkproces B1-K1-W1: *onderkent de gezondheidstoestand op somatisch en psychosociaal gebied.*

Door het behalen van het assessment 'Ik onderken en ondersteun het welbevinden' en het assessment 'Ik onderken en ondersteun het gezondheidssituatie van de bewoner' met een Voldaan resultaat sluit je het thema 'Onderkent gezondheidsveranderingen en welzijn KD 2020' af.

Het assessment bestaat uit **het observeren, onderkennen en het gesprek aangaan over veranderingen in de gezondheidstoestand van een bewoner.**

Daarbij houd je rekening met de beleving, wensen en mogelijkheden van de bewoners. Je overlegt met de bewoners en naastbetrokkenen welke taken/werkzaamheden de bewoners zelf doet en welke ondersteuning door jou of anderen wordt gegeven.

Je stemt al je de activiteiten af op de bewoners om vanuit zijn beleving 'de juiste' zorg te verlenen.

Voor het assessment '**Onderkennen van de gezondheidstoestand van de bewoner**' ga je een bewoner observeren, een rapportage schrijven en het gesprek aan over veranderingen in de gezondheidstoestand. Hierbij houd je rekening met de wensen en mogelijkheden van de bewoners. Dit is verdeeld over **vier stappen**:

Stap 1 – Voorbereiden

Je leest het zorgplan, je observeert een bewoner, je bespreekt je bevindingen met je werkbegeleider en je bereidt het gesprek voor.

Stap 2 – Plannen

Je maakt een afspraak voor het gesprek. Dit mag ook een digitaal overleg zijn.

Stap 3 – Uitvoeren

Je gaat het gesprek voeren over de door jouw geobserveerde veranderingen in de gezondheidstoestand. Hierna schrijf je een rapportage.

Stap 4 – Evalueren

Je bespreekt wat je hebt gedaan met je werkbegeleider.

Resultaat

- Je hebt geobserveerd welke veranderingen in de gezondheidstoestand er zijn bij een bewoner.
- Je hebt een gesprek voorbereid en gevoerd over de veranderingen in de gezondheidstoestand en rapporteert.

Bewijsstukken

- A. Verslag van stap 1 (maximaal 2 A4'tjes).
- B. Werkplan voorbereiding gesprek stap 2..
- C. Een ingevulde beoordeling van je werkbegeleider over stap 3.
- D. Een evaluatieverslag volgens het Reflectiemodel van Korthagen stap 4.

Wanneer behaald

- Alle onderdelen moeten voldoende zijn om als eindoordeel voldoende te kunnen krijgen.
- Een voldoende eindoordeel houdt in dat de student het onderdeel persoonlijke verzorging uit het Thema 'Ik onderkent gezondheidsveranderingen en het welzijn van de bewoner' heeft afgerond.

- Een voldoende oordeel van het assessment 2A 'Ik onderken en ondersteun het welbevinden van de bewoner' en een Voldoende oordeel van het assessment 2B 'Ik onderken en ondersteun gezondheidsveranderingen van de bewoner' geven toegang tot het examen B1-K1-W1 *Onderkent de gezondheidstoestand op somatisch en psychosociaal gebied*.

Stap 1 – Voorbereiden

- A. Onderzoek welke protocollen, richtlijnen en voorschriften van jouw werkplek worden gebruikt omtrent het observeren van gezondheidsveranderingen bij de bewoner.
- B. Kies samen met je werkbegeleider minimaal drie bewoners uit en beantwoord voor elke bewoner onderdeel C tot en met E.
- C. Zoek uit hoe is bepaald welke ondersteuning de bewoner nodig heeft op het gebied van persoonlijke verzorging. Onderzoek of de wijze van ondersteuning nog voldoet aan de huidige gezondheidssituatie van de bewoner.
- D. Beschrijf welke verschillen er zijn in de geboden ondersteuning bij deze bewoners.
- E. Geef een verklaring voor de gevonden verschillen, waarbij je nadrukkelijk een verband legt tussen het gezondheidsrisico's zoals zelfzorgtekort en het ziektebeeld.
- F. Schrijf in een verslag (maximaal 2 A4'tjes) de uitkomsten van onderdeel C tot en met E en bespreek dit met jouw werkbegeleider.

Stap 2 – Plannen

Maak een werkplan (zie bijlage 2) voor het bieden van de persoonlijke verzorging.

- A. Om een werkplan te kunnen maken doorloop je de volgende stappen:
 1. Raadpleeg het zorgleefplan of ECD van de bewoners en bekijk welke ondersteuning de bewoners nodig hebben en of dit nog aansluit bij de huidige situatie.
 2. Observeer je collega's bij de gevraagde ondersteuning aan de bewoners.
 3. Schrijf sterke punten op die je hebt gezien.
 4. Ga na welke protocollen, richtlijnen en voorschriften je gaat gebruiken om mogelijke gezondheidsveranderingen in kaart te brengen..
 5. Ga na welke mogelijkheden er voor bewoners is om hun wensen aan te geven en welke mogelijkheden er voor jou zijn om die te realiseren.
 6. Stel vast welke gezondheidsveranderingen je wilt bespreken met de zorgvrager of zijn naasten.
- B. Maak een werkplan voor het monitoren van de gezondheidssituatie van de bewoner en bespreek dit plan met je werkbegeleider.

Geef aan op welke wijze je tijdens de persoonlijke verzorging de aandachtsgebieden (ADL, opname van voeding en vocht, uitscheiding, uiterlijke verzorging, mobiliteit en waak-en slaapritme) observeer en zo nodig acties op onderneemt.

Stap 3 – Uitvoeren

- A. Bied zelfstandig de gevraagde ondersteuning aan minimaal drie bewoners.
- B. Hierbij laat je zien dat:
 1. Het zorgplan van de bewoners op zorginhoud kent
 2. Je de gezondheidssituatie op het gebied van de persoonlijke verzorging, op onderdelen van ADL, opname van voeding en vocht, uitscheiding, uiterlijke verzorging, mobiliteit en waak-en slaapritme observeert
 1. Je de werkzaamheden verricht volgens de protocollen, richtlijnen en voorschriften van de werkplek.
 2. Op basis van je observatie veranderingen in de gezondheidstoestand onderken en deze bespreekt met je werkbegeleider.
 3. Je in gesprek met de bewoner en of zijn naasten nieuwe afspraken maakt over de wijze waarop de zorg en ondersteuning wordt verleend op de 'nieuwe gezondheidssituatie'.
 4. Je communicatiemogelijkheden en -methoden toepast (verbaal, non-verbaal, pre-verbaal en schriftelijk), passend bij de wensen en mogelijkheden van de bewoner



Stap 4 – Evaluatie

- A. Bespreek de uitvoering na afloop met je werkbegeleider.
- B. Vraag om feedback.
- C. Maak een verslag volgens de Reflectiecyclus van Korthagen, waarin je jouw visie op ondersteuning toepassen in haar dagelijkse werkzaamheden beschrijft.

Beoordelingsformulier ASSESSMENT 2B 'Onderkennen van de gezondheidstoestand van de bewoner'

Naam student:

OV-nummer:

Beoordeling door de praktijk

Stap 3 – Uitvoeren De student:

Voldoende

Onvoldoende

1. Verwoord observatiepunten om de gezondheidssituatie te observeren vanuit het zorg leef plan.		
2. Heeft aandacht voor de wensen van de bewoners met betrekking tot de persoonlijke verzorging.		
3. Respecteert de eigen regie in de zelfredzaamheid.		
4. Sluit de persoonlijke verzorging aan bij de mogelijkheden, wensen en gewoonten van de bewoners en/of naastbetrokkenen.		
5. Verleent volgens zorgdossier de persoonlijke zorg van de bewoners.		
6. Observeert de gezondheidssituatie op alle gebieden van persoonlijke zorg: ADL, opname van voeding en vocht, uitscheiding, uiterlijke verzorging, mobiliteit en waak-en slaapritme.		
7. Communiceert met de bewoners en/of naasten bij passend bij de wensen en mogelijkheden waarbij hij/zij alle communicatiemogelijkheden en -methode inzet (verbaal, non-verbaal zo ook preverbaal).		
8. Rapporteert veranderingen in de gezondheid.		
9. Bespreekt de 'veranderde gezondheidssituatie' met de bewoner en/of zijn naasten.		
10. Gaat in gesprek met de bewoner en of zijn naasten om nieuwe afspraken te maken over de wijze waarop de zorg en ondersteuning wordt verleend op de 'nieuwe gezondheidssituatie'.		
11. Rapporteert dit gesprek.		

Voldoende

Onvoldoende

Bewijsstukken:

Verslag stap 1.
Werkplan stap 2.

Beoordeling door docent:

Evaluatieverslag stap 4.

Eindoordeel

Datum

Docent

BPV-begeleider

Student - voor gezien

Handtekening:

Opmerkingen:

Bijlage 1 Leerdoelen thema

'Onderkent gezondheidsveranderingen en welzijn'

Leerdoelen passend bij Werkproces B1-K1-W1

Als beginnend beroepsbeoefenaar:

- Onderken je de eigen kracht en gezondheidstoestand van de bewoner/cliënt en het sociale netwerk.
- Observeer en signaleer je continu veranderingen in de gezondheidstoestand en het welbevinden van de bewoner/cliënt.
- Bespreek je deze met de bewoner/cliënt en/of het sociale netwerk en indien nodig vraagt je door.
- Controleer je zo nodig de vitale functies.
- Rapporteer je bevindingen aan betrokkenen en zet zo nodig vervolgstappen in gang.
- Reageer je adequaat op (non-)verbale signalen van de bewoner/cliënt.
- Breng je zorgvuldig de eigen kracht en gezondheidstoestand van de bewoner/cliënt in kaart.
- Toon je aandacht voor de beleving van veiligheid en welbevinden door de bewoner/cliënt en het sociale netwerk.
- Heeft kennis van gezondheidsrisico's behorend bij de doelgroep.
- Kan je verwoorden welke voedingsproblematiek relevant voor de beroepsuitoefening vanuit kennis van voedings- en dieetleer.
- Kun je technologische hulpmiddelen en instrumenten inzetten en gebruiken, waaronder e-health om de gezondheidstoestand en het welzijn te monitoren.
- Kun je kan emotionele achtergronden die van invloed zijn op het welzijn herkennen.

Voor de doelgroep zijn deze verder toegespitst in de volgende leerdoelen

Als beginnend beroepsbeoefenaar:

- Kun je verwoorden wat de begrippen eigen regie, zelfzorggebieden, zelfzorgactiviteiten en zelfzorg gewoonten en bent op de hoogte van zelfzorg gewoonten, wensen en behoeften van bewoners in de woning waar jij zorg biedt.
- Kun je omschrijven wat wonen betekent voor mensen met dementie in een kleinschalige woonvoorziening en welke knelpunten deze mensen kunnen ervaren om zich thuis te voelen.
- Ben je bewust van je eigen normen en waarden als het gaat om wonen, en kan die vergelijken met de normen en waarden van de bewoners in de woning.
- Kun je omschrijven welke rollen de familieleden en vrienden van de bewoners hebben in de zorg voor hun naaste en bent in staat hun te betrekken bij de zorg voor een bewoner, om samen het wonen vorm te geven.
- Handel je om een prettige sfeer voor bewoners te creëren tijdens het eten en begrijpt het belang van zelf mee-eten.
- Kun je de hygiëncode en HACCP toepassen bij het bereiden van de maaltijd.
- Kun je handelen bij mogelijke complicaties bij eten en drinken die kunnen voorkomen bij bewoners met dementie.
- Kun je verwoorden hoe het brein werkt als het gaat om prikkelverwerking.
- Kun je omschrijven wat omgevingszorg inhoudt, met andere woorden je kunt omschrijven welke rol licht, een dagritme, de inrichting van de woning, en de aanwezigheid van prikkels en spelen bij een prettige sfeer voor een bewoner in een woonvoorziening.
- Kun je omschrijven wat de invloed is van slaaphygiëne op het waak- en slaapritme van de bewoners en weet dit op een voor de bewoner passende wijze in te zetten, overeenkomstig met de visie.
- Kun je verwoorden wat de basisprincipes van de inrichting van een woonkamer en het eigen appartement voor mensen met dementie.
- Kun je omschrijven op welke wijze domotica een bijdrage kan leveren aan een prettig leef/woonomgeving.

- 
- Kun je omschrijven wat integraal werken is en waarom dit bijdraagt aan het welbevinden van mensen met dementie in woonzorgvoorzieningen.
 - Ben je in staat om zelfstandig de persoonlijke zorg bij Algemene Dagelijkse Levensbehoeften (ADL) te geven, die aansluit bij de behoefte van de bewoner waarbij je observeert naar gevolgen van inactiviteit.
 - Kun je in gesprek gaan over de wensen, voor/ en afkeuren van de bewoner tijdens de ADL ten aanzien van inactiviteit.
 - Kun je verwoorden wat de afspraken zijn rondom brandveiligheid en -preventie en kunt deze toepassen.

Bijlage 2 Voorbeeld van het examen B1-K1-W1

Hieronder zie je een voorbeeld van het examen die gekoppeld is aan deze studiegids.

Examenopdracht

Je gaat een gesprek voeren met een zorgvrager over jouw observaties van de gezondheidstoestand en het welbevinden van de zorgvrager. Vervolgens ga je hierover een rapportage schrijven.

Je voert een gesprek met een zorgvrager en/of de naastbetrokkene, die de zorgvrager vertegenwoordigt.

In dit gesprek bespreek je veranderingen in de gezondheidstoestand of het welbevinden die je hebt geobserveerd bij de zorgvrager.

Vervolgens bespreek je welke wijzigingen nodig en belangrijk zijn voor de zorgvrager.

Daarbij houd je rekening met wat de zorgvrager zelf nog kan en wat het sociaal netwerk kan doen.

Je maakt afspraken over de zorgverlening.

Tot slot rapporteer je de door jou geobserveerde veranderingen en de uitkomsten van het gesprek met de zorgvrager en/of de naastbetrokkene. Doe dit zoals gebruikelijk is in de organisatie.

Je hebt de gezondheidstoestand en het welbevinden van de zorgvrager ingeschat, besproken en vastgelegd.

Resultaat

De gezondheidstoestand en het welbevinden van de zorgvrager zijn ingeschat en mogelijke veranderingen zijn besproken met de zorgvrager en/of het sociale netwerk.

Afnamecondities

Examenduur

- Examenperiode voor het doen van de observaties: maximaal vier weken
- Examentijd gedragsbeoordeling: maximaal 60 minuten
- De rapportage maak je binnen één werkdag na dit gesprek.

vrijwilligers, collega's enz.), maar ook mensen kunnen zijn voor de gezelligheid;

- kan handelen volgens procedures bij veranderingen in de situatie van de zorgvrager;
- een inschatting kan maken van de gevolgen en risico's van deze verandering.

Taakcomplexiteit

Zorg ervoor dat de kandidaat:

- werkt met een zorgvrager met een gemiddeld complexe zorgvraag;
- het sociale netwerk kan betrekken. Het sociaal netwerk zijn mensen die helpen bij de zorg of begeleiding van de zorgvrager (mantelzorgers,

Mate van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid taakuitvoering

Zorg ervoor dat de kandidaat:

- de werkzaamheden zelfstandig kan uitvoeren in afstemming met de zorgvrager en andere betrokkenen bij de zorgverlening, onder verantwoordelijkheid van de direct leidinggevende;
- zelfstandig gemiddeld complexe knelpunten kan oplossen en dit tijdig met het team of leidinggevende kan bespreken;
- zo nodig andere disciplines kan inschakelen;
- verantwoordelijk is voor haar eigen werk.

Ruimte, materialen, middelen en/of materieel

Zorg ervoor dat de kandidaat:

- gebruik kan maken van meetinstrumenten;
- gebruik kan maken van geldende protocollen en procedures;
- het gesprek kan voeren in een daarvoor geschikte ruimte;
- de benodigde gegevens heeft die in het plan van de zorgvrager staan.

Bewijsstukken

- Beoordelingsformulier
- Rapportage